

Domače vesti

Društvo "Vipavski raj"

Člane in članice društva "Vipavski raj" št. 312 SNPJ se opozarja, da se v soboto večer 19. junija gotovo udeležijo mesečne seje v navadnih prostorih. Za ukreniti je več zadev za piknik, ki se vrši 27. junija na farmi SNPJ.

Četrti smrti na mostu

Veliki most nad dolino reke Cuyahoga na zapadni strani mesta je bil večeraj pozorišče četrtega samomora v teku dobrega tedna. S skokom v nižino si je vzel življenje 48-letni John E. Tayfel iz 2894 E. 112 St. Iz papirjev, ki so bili najdeni v žepu samomorilca, je razvidno, da so ga k dejanju pritrile družinske nepravilnosti. Pred dvema tednoma se je sprijel s ženo in odšel z doma. Od tedaj ga člani družine niso več videli.

Zaposlen je bil pri Eberhard Mfg. Co. kot masinist ter zapušča poleg vdove 19 let starega sina in dve hčeri, stari 18 in 13 let.

Poročilo odbora za svobodo tiska

(Poroča: JOHN POLLOCK, blagajnik)

Iz Akrona, Ohio, sem prejel s priloženo vsoto \$160.50 sledeče pismo:

"Klub Slovenskega doma v Akronu priložil \$100, nekaj članov društva št. 535 SNPJ \$6.50. To so prispevki, oziroma odgovor na vprašanje 'Kaj pravijo člani SNPJ?' Ne samo člani SNPJ, pač pa vsak resnično ljubi pravi: 'Kaj bodo rekli, kadar se bo pisala zgodovina Slovencev v Ameriki, posebno zgodovina Clevelandске naselbine?'"

"Ne lepa bo zgodovina kaplana Gabrovška, ko je med vojno pribežal v Ameriko ter hoče na hitro postati milijonar. Mož si pač misli, da je bolje imeti nebesa na tem svetu, kot pa čakati na posmrtna. Da se ta nelepa nakana ne posreči, bomo skrbeli ljubitelji napredne misli, ljubitelji naših listov, katere smo toliko let vzdrževali z žulji svojih rok. Zato bomo tudi v bodoče stali na braniku svobode vere, govora in tiska."

Da niso gornje besede samo prazen izraz na papirju, govore najbolje prispevki, katerih je, lepo število; samo še par prispevkov in bo doseženih \$20.000!

Naslednji so poslali, odkar je bilo objavljeno zadnje poročilo: Za ženski odsek društva št. 138 SNPJ, Huston, Pa., \$25; poslala Josephine Rožanc.

John Murnick, Forest City, Pa., poslal \$15 za društvo št. 124 SNPJ.

John Mur iz Coverdale, Pa., nabral vsoto \$19 na seji društva št. 127 SNPJ.

Iz Girarda, Ohio, pa je poslal John Rovon \$50 za društvo št. 49 SNPJ.

Društvo Novi dom, št. 7 SDZ, Cleveland, Ohio, \$5, izročil Vincent Salmič.

Za Friendly Neighbors št. 65 SDZ, Wickliffe, Ohio, poslala Mrs. Marie E. Rovon \$10.

Jurij Previs, Export, Pa., poslal \$13 za društvo št. 116 ABZ iz White Valley, Pa.

Mirko G. Kuhel iz glavnega urada Sana, Chicago, Ill., poslal \$468.21 za sledeče: Podružnica št. 56 Sans, Milwaukee, Wis., \$60; društvo št. 639 SNPJ St. Louis, Mo., \$25, in društvo št. 666 SNPJ, Toledo, Ohio, \$15.

Po \$10 so prispevali: Društvo št. 60 SNPJ, Lloydell, Pa.; dru-

GROMIKO NAPADEL AMERIKO V ZVEZI Z ATOMSKO KONTROLO

Dejal je, da vladajoči krogi Z.D. rožljajo z atomskim orožjem, da bi politično pritiskali na Sov. zvezo

LAKE SUCCESS, N. Y., 16. junija—Sovjetski delegat Andrej Gromiko je danes izjavil, da vladajoči krogi Zedinjenih držav rožljajo z atomskim orožjem, da bi izvršili politični pritisk na Sovjetsko zvezo.

Sovjetski delegat pa je pristavil, da se Rusija takšnih potez ne boji in da ne bodo uspele.

Med "vladajoče kroge" Zedinjenih držav je uvrstil senatorja Brian MacMahona in bivšega državnega tajnika James F. Byrnesa, za katere je dejal, da želijo uničiti mednarodno kontrolo atomske energije in zvišati vojno psihozo, ki obstoja v Zedinjenih državah.

Gromiko je govoril v Varostnem svetu Združenih narodov, kjer je dal tudi vedeti, da

bo vetiral ameriško resolucijo, ki se nanaša na ameriški načrt za atomsko kontrolo. Rekel je, da Zedinjene države samo lovijo vete in da je neumno predložiti na glasovanje takšno resolucijo z ozirom na nesporazum med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo, ki glede atomske kontrole obstoja že tako dolgo.

Rusija ni kriva za neuspeh pri doseganju atomske kontrole

Francija, Kina in Belgija so podprle Zedinjene države, ki so že pred tem imele na svoji strani Anglijo in Kanado. Toda seja sveta je bila prekinjena, brez da bi se o ameriški resoluciji glasovalo. Jutri bo govoril ukrajinski delegat, nakar se pričakuje, da bo Gromiko z vetom onemogočil ameriški predlog.

V svojem govoru je sovjetski delegat obtožil Ameriko, da je kriva, ker ni moglo priti do sporazuma glede atomske kontrole, kljub pogajanjem, ki se vršijo že dve leti. Rekel je, da je Sovjetska zveza stavila sprejemljive predloge, ki pa so bili zavrnjeni.

S sprejetjem ameriške resolucije bi se odobrilo ameriški načrt za kontrolo atomske energije, ki ga doslej podpira večina devetih članic v atomski komisiji, nakar bi se diskusija prekinila, dokler ne bi Sovjetska zveza in nekatere druge države bile pripravljene na sporazum.

POSLANSKA ZBORNICA OKRNIŁA SLUŽBENO DOBO NA ENO LETO

WASHINGTON, 16. junija. — Poslanska zbornica je danes uporabila sekuro na zakonskem načrtu za obvezno vojaško službo ter znižala dolgotrajno službeno dobo z dveh let na eno leto.

Nadalje je glasovala, da se zdravniki docela oprostiti obvezne službe in položila odgovornost za novčenje na rame predsednika.

Dodatek za znižanje vojaške službe na 12 mesecev je stavil republikanski kongresnik Coudert iz New Yorka. Predsednik odseka za oborožene sile Andrews iz New Yorka je proti dodatku vodil ostro opozicijo, ampak bil je provizorično sprejet s 156 glasovi proti 88.

Izključeno pa ni, da se zagovorniki dveletne službe s tem ne bodo zadovoljili in da bo izid glasovanja drugačen, ako bodo zahtevali poimensko glasovanje.

JAPONSKEMU CESARJU SO ZVISALI PLAČO

TOKIO, 16. junija — Sodniki japonske zakladnice so danes soglasno odločili, da zvišajo plačo svojemu cesarju Hirohiti na okrog \$400,000 letno.

Povišico, ki jo je Hirohito dobil brez stavke, pa bodo morali odobriti japonski parlament in zavezniški glavni stan.

Doslej je Hirohito dobil "le" okrog \$180,000 letno, toda pritoževal se je, da s tem ne more shajati, ker da ima veliko družino.

Vstopnice za Wallaceov šod

V našem uradu imamo še nekaj vstopnic za veliki šod, ki se bo vršil v Public Auditoriumu prihodnjega nedelja ob 8. uri zvečer. Na shodu bosta govorila predsedniški in podpredsedniški kandidat nove politične stranke Henry A. Wallace, odnosno Glen H. Taylor. Vstopnice so v prodaji po \$1.20.

Novi grobovi

JOSEPH TREBEC

Po dolgi bolezni je preminil na svojem domu na 1273 E. 168 St., Joseph Trebec, star 61 let. Doma je bil iz Ostrožnega brda, fara Košana, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki je bival 35 let in je bil član društva Carniola Tent št. 1288 T. M. Družina je preje več let živevala v Chippewa Lake.

Tukaj zapušča soprogo Jenie, rojeno Malovec, sinova Josepha ml. in Roberta, hčeri Mrs. Alma Lazar in Mrs. Jenie Gudonis, ki se baš sedaj nahaja v bolnišnici, brata Steve, ki je dobro poznani kontraktor v Euclidu, brata Franka v Penni, tri vnuke in več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v soboto popoldne ob 1:30 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. na Highland Park pokopališče.

JOHN ZNIDARŠIČ

Včeraj zjutraj je umrl John Znidaršič, star 60 let, stanujoč na 5303 St. Clair Ave. Doma je bil iz Lipsenja, fara Grahovo, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Tukaj zapušča brata Antona na 5814 Bonna Ave. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 9:45 uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

HENRY NOVAK

Truplo Henry Novaka, Gunners Mate 3/c, iz 10002 Anderson Ave., je dospelo v Cleveland za pokop. Pokojni je zgubil svoje mlado življenje 4. maja 1945, ko se je nahajal na krovu ladje U. S. S. Birmingham, ki je bila torpedirana in potopljena na potu v Okinawa. Ob času smrti je bil star 27 let.

Pokojni je bil vpoklican v službo domovine 5. maja 1943. Pred odhodom k mornarici je bil uposlen pri Buckeye Gorge Co. kot masinist. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Stephanie, rojena Cercek, hčerko Carol Ann, sinčka Henry Steven, očeta Stanley, brate: John, Walter, Anthony, Joseph Edward in Frank, ter sestre: Mrs. Mary Roberts, Mrs. Sophie Witwer in Mrs. Nellie Solinski.

Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9:30 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 10. uri in nato na pokopališče Calvary. Pogreb bo z vojaškimi obredi, katere bosta vodila St. Laurence Catholic Veteran Post št. 553 in Blazek Post št. 2079 V. F. W.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Krvavi spopadi med policijo in stavkarji v južni Franciji

Mar bo Vandenberg podprl gov. Deweya?

WASHINGTON, 16. junija—Nocoj so se tukaj razširile govorice, da je senator Vandenberg obljubil podpreti gov. Deweya za republikansko predsedniško kandidaturo. Glavni stan sen. Tafta je bil vsled govorice zelo vznemirjen in dal v javnost izjavo, da je Vandenberg to osebno zanikal.

Splošen vtis tukaj je, da bo med tremi vodilnimi kandidati—Dewey, Taft in Stassen—nominacijo dobil tisti, za katerega se bo odločil Vandenberg, ali pa da bo v slučaju, da se bodo omenjeni trije eliminirali, michiganski senator sam dobil kandidato, ako bi bila taka njegova želja.

Vandenberg se smatra za "ključnega moža" v republikanski stranki, kajti kot predsednik senata in aktiven sodelavec predsednika Trumana v vprašanjih zunanje politike, je postal politično skoro nedotakljiv.

Nov narodni dom

S slavnostnimi obredi bodo naši rojaki v West Parku v nedeljo popoldne ob treh šli na delo, da se prične z gradnjo novega narodnega hrama, ki bo služil ondodnim prebivalcem. Novi dom se bo nahajal na prostoru sedanjega doma, ki je zadnja leta postal premajhen za vedno rastočo in razvijajočo se naselbino, in sicer na West 130th St. in McGowan Ave.

Na programu bodo razni zanimivi govorniki, itd. Večerjo se bo potem serviralo od 5. do 6:30 zvečer, ob 7:30 se pa prične ples, za katerega bo igral orkester Frank Kozuha. Javnost je vabljen na udeležbo.

STEFANIJA FATUR

Snoči ob 11. uri je po daljši bolezni umrla v Lakeside bolnišnici poznana Stefanija Fatur, stara 60 let. Stanovala je na 1016 E. 76 St. Doma je bila iz vasi Bač pri St. Petru na Krasu, Notranjsko. Pogreb se bo vršil v ponedeljek iz Želetovega pogrebnega zavoda, na 458 E. 152nd St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

MARY ČERVAN

Po dolgi in mučni bolezni je preminila na svojem domu Mary Červan, rojena Doblikar, stara 73 let. Stanovala je na 15003 Sylvia Ave. Doma je bila iz vasi Račiča, fara Štanga, kjer zapušča brata, dva polbrata in eno pol-sestro. V Ameriki je bivala 42 let. Tukaj zapušča soproga Josepha, doma iz Goreske vasi, fara Mirna peč na Dolenjskem. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9:45 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 10:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

Redna seja

Redna mesečna seja društva "Washington" št. 32 ZSZ se bo vršila v petek večer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članstvo je prošeno, da se udeleži polnoštevilo.

Čez 600 oseb je bilo ranjenih, ko je policija vdrla v tovarno v Clermont Ferrandu; nemiri pa se naglo širijo

CLERMONT FERRAND, Francija, 16. junija—Policija je danes vrgla iz tovarne gume "Bergougnan" kakšnih 1,500 delavcev, ki so se že eden teden nahajali na sedeči stavki. Policijo so podprli tudi oddelki mobilne garde in vojaštva.

Prva poročila pravijo, da je policija zavzela tovarno po celonočni krvavi borbi s stavkarji, ki so s strehe tovarne metali žvepleno kislino.

Ko je končno policiji s podporo vojaštva uspelo zavzeti tovarno, je bilo ranjenih kakšnih 100 oseb, med njimi mnogi težko. Okrog 60 stavkarjev pa je bilo aretiranih. Računa se, da je bila povzročena škoda na poslopih tovarne, ki presega \$94,000 (20,000,000 frankov).

Policija je pri napadu uporabila solzne bombe, toda tudi stavkarji so jih metali na policijo.

Vkupno se je nahajalo v spopadu 3,000 policajev in vojakov, s strani delavcev pa isto število, kajti 1,500 delavcev so podprli tudi drugi delavci, ki so prišli iz predmestja Clermont Ferranda.

Premogargji se pridružujejo stavkajočim delavcem

Takoj po začetku borbe za posest tovarne "Bergougnan" so se stavkajočim delavcem pridružili tudi delavci uposleni v tovarni pnevmatikov "Michelin", pa tudi premogargji iz bližnjih St. Elvov premogovnikov.

Zadnja poročila pravijo, da je bilo ranjenih v nemirih okrog 600 oseb in da je do noči zastavalo okrog 50,000 delavcev. Število aretirancev pa se je zvišalo na 300.

Delavci so sicer bili izgnani iz tovarne "Berougnan," toda kakšnih 30,000 uposlenih v tovarni "Michelin" se še vedno nahajajo v posesti tovarne.

Pričakuje se, da bo v Clermont Ferrandu, ki ga ameriška

Na operaciji

Včeraj se je podala v Huron Rd. bolnišnico Mrs. Pearl Mooney iz 15242 Plato Ave. Danes se bo morala podvreči težki operaciji. Mrs. Mooney je hči Mrs. Julije Struna iz Saranac Rd., ki je bila pred par dnevi odpeljana v Emergency Clinic bolnišnico. Obiski niso dovoljeni. Želimo obema čim prejšnje popolno okrevanje!

Zadušnica

V petek zjutraj 18. junija ob 8:30 uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida v spomin pete obletnice nenadne smrti Pvt. Frederick Ubic, ki je svoje življenje zgubil v vojni. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeležijo.

Mlad moški, prvič obsojen na smrt, je bil pri drugem procesu od porote oproščen

Julius A. Petro, star 26 let, ki je bil prvotno obsojen na smrt kot morilec Theodorja Knausa, je bil včeraj pri drugem procesu radi istega zločina od porote, v kateri je sedelo devet žensk, oproščen.

Prosekucija je pri prvem kot drugem procesu skušala dokazati, da sta Petro in Knaus v februarju 1946 oropala gostilno Mrs. Mary Estrate na 2460 Superior Ave., ki je bila Knausova mati, nato pa da je Petro svojega tovariša ustrelil in se polastil plena.

Vsi dokazi proti Petro-u so bili okolištinskega značaja. Obtoženec je vsega skupaj prebil v zaporu dve leti, od tega 19 mesecev v smrtni celici v Columbusu, kjer je imel umreti v električnem stolu. Smrti ga je rešila najvišja državna sodnica, ki mu je dovolila novo obravnavo.

Navzlic oprostilnemu pravoreku porote, pa mora Petro ostati v ječi, kajti okrajni prosekutor bo sedaj naperil proti njemu obtožnico v zvezi z ropom gostilne. Obtoženec pa je dejal, da je trdno uverjen, da bo tudi pri tem procesu oproščen, nakar da bo začel "novo življenje".

Ves čas obravnave so sedeli v sodni dvorani njegov oče, mati in brat. Brat je prodal gasilinsko postajo, da se je plačalo odvetnike za obrambo, ki so po dveh letih bojev pred sodniji izposlovali oprostilni pravorek.

Ko je bil Petro še mladoleten, je bil spoznan krivim nekega vloma, radi katerega je odslužil 18 mesecev zapora v reformatariju.

"Tisto me ni izučilo, ampak tekom 19 mesecev v smrtni celici sem se naučil, da se takšno življenje ne izplača," je dejal obtoženec snoči. "Hvaležen sem Bogu, da sem živ. Zaupanja nisem nikdar izgubil, ker sem vedel, da sem nedolžen. Nedolžen sem tudi ropa gostilne in vem, da se bo to izkazalo."

(Dalje na 2. strani)

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TAKO SE KUJEJO NAČRTI . . .

Na obravnavi v Nurenbergu proti nacističnim diplomatom se razkrivajo zanimivi detajli o nacističnih načrtih, da bi pravočasno dobili na svojo stran Ameriko, in skupaj z njo nadaljevali vojno proti Sovjetski zvezi. Da so nacisti na vso moč delovali v tej smeri, je popolnoma jasno. Do samega konca vojne so živeli v upu, da bo konflikt med Ameriko in Sovjetsko zvezo neizogiben, in ta nada je bila glavni razlog, da so se proti sovjetski armadi borili do zadnjega človeka. Vsi detajli o načrtih pa niso mogli biti znani in se še sedaj razkrivajo.

Poročilo glede te zanimive epizode iz druge svetovne vojne je bilo priobčeno v "New York Times-u" z dne 15. junija.

Glavni obtoženec na obravnavi Ernest von Wieszacker, ki je bil nacistični ambasador v Vatikanu, je izjavil, da je koncem leta 1944 izročil kardinalu Spellmanu (ki je tedaj bil nadškof) poseben memorandum za predsednika Roosevelta, ki da bi "pospešil zaključitev miru." Seveda, Wieszacker ni bil siguran, če je ta memorandum Roosevelt sploh dobil. To pa ni toliko važno, kolikor je sama vsebina memoranduma, ki gotovo razkriva vse nekaj drugega kot pa napore, da se sklene mir.

Kot pravi Wieszacker, je njegov namen bil, da se dosežejo bolj ugodni pogoji kot zavezniške zahteve za brez-pogojno kapitulacijo. Nacistični ambasador v Vatikanu je takrat navezal neuradne stike z zavezniškimi uradniki, med ostalimi s pokojnim Hugh R. Wilsonom, ki je bil ameriški ambasador v Nemčiji, in William J. Donovanom, šefom ameriške obveščalne službe.

"Isto zimo," je pričal Wieszacker, "sem dobil šestnajst strani dolg telegram od nacističnega zunanjega ministra Joachima von Ribbentropa, ki mi je dal navodila, da naj skušam stopiti v pogajanja z zapadnimi silami za sklenitev separatne mirovne pogodbe, s tem, da bi se jim Hitler priključil v borbi proti Sovjetski zvezi. V nasprotnem slučaju pa bi se moralo zapadnim silam groziti, da bo Hitler sklenil mir z Sovjetsko zvezo in skupaj z njo nadaljeval vojno proti zapadu."

Dalje je von Wieszacker pričal, da je od papeža Pija XII. dobil dovoljenje, da lahko s posredovanjem vatičanskega državnega tajništva pošlje Združenim narodom osnutek ustave, ki jo je sam ustvaril, ko je slišal, da se tako organizacijo ustanavlja.

Kot smo rekli, načrti nacistov iz leta 1944 niso nobena tajna. Vsak ve, da so želeli potegniti v vojno proti Sovjetski zvezi tudi Zedinjene države. Tudi je dovolj znano, kdo so bili "posredovalci," ki so jim nudili vso podporo pri teh spletkah.

Značilno je, da ti nacistični načrti iz leta 1944 postajejo vedno bolj aktualni prav danes, danes ko ni več Roosevelta, ki je bil za iskreno in pošteno sodelovanje med velikimi zavezniki. Tudi je značilno, da so posredovalci pri tej vojni proti Sovjetski zvezi prav isti, ki so leta 1944 najbolj goreče posredovali za separatni mir s Hitlerjem.

Ali se bodo načrti nacistov uresničili? Sedanja vojna histerija, ki divja v naši deželi, je najboljši dokaz, kje prav za prav stojimo. Toda je obenem tudi resno svarilo, da se morajo vse progresivne sile združiti, ako želijo poraziti tiste, ki v svoji vojni propagandi za tako zvano "obrambo zapadne civilizacije" in za "uničenje komunizma" potom atomskih bomb, ponavljajo Hitlerjeve parole in sanjajo o istem križarskem pohodu proti Sovjetski zvezi, o katerem so sanjali nacisti in njihovi zavezniki.

Poročilo odbora za svobodo tiska

(Nadaljevanje s 1. strani)
Andrew Sprogar, Elizabeth, N. J., poslal \$12, sam prispeval \$5 in \$7 nabral med prijatelji.

Mrs. Rose Radovich, Pueblo, Colo., poslala \$50 za društvo Orel, št. 21 SNPJ \$25, Frances Korošec \$5, eden \$2 in 18 po \$1.

United Committee of South Slavs of Cleveland \$100, in prej \$200.

Mrs. Mary Spendal, Clinton, Ind., za društvo št. 50 SNPJ \$25.
Mary A. Dormish, Rockwood,

Pa., poslala \$3 za društvo št. 349 SNPJ.

Po \$10 so poslala društva: št. 13 SNPJ, Bridgeport, Ohio; društvo št. 290 SNPJ, Homer City, Pa., in društvo št. 166 SNPJ, Presto, Pa.

Frank Hrvatini iz Salem, Ohio, poslal \$38. Prispevali so: Društvo št. 476 SNPJ \$10; po \$5: Mrs. Frances Mihevc, Mrs. Mary Celin, Mr. in Mrs. Frank Sabec, John Križaj in Joseph Celin Jr., eden \$2 in eden \$1.

Anton Nagode, Girard, Ohio,

poslal \$110.50 za društvo št. 108 SNPJ \$15 in Andrew Krivina \$15. Po \$5: Anton Nagode, John Kosin, Charles Jacobs, Anton Dobrovolc, Joe Skrobot, John Pishkur, John Tancek in Anton Pisher. Jack Kristine prispeval \$3; 13 po \$2, 11 po \$1 in eden 50 centov.

Po \$5 sta poslali društvi št. 725 SNPJ, Latrobe, Pa., in št. 251 SNPJ, Ely, Minn.

Anton Zrinšek, Onosville, N. Y., poslal \$110.50, in Anton Roncevic, Smock, Pa., \$7 za društvo št. 263 SNPJ.

Društvo št. 91 SNPJ, Johnston City, Ill., \$25 (poslal Paul Cempire).

Mr. in Mrs. Jack Subel, Cleveland, Ohio \$6.10 med prijatelji nabrano \$3.90, skupaj izročeno \$10.

Mary Noch, Euclid, Ohio, poslala \$10 od društva št. 29 SDZ, \$5 in \$5 od članov.

Iz Sheswick, Pa., prejeli \$10 od društva št. 203 ABZ; iz Blaine, Ohio pa \$2 od društva št. 333 SNPJ.

John Krivec, South Standard, Ill., \$10 za društvo št. 467 SNPJ. Frank Ilerisch, Virden, Ill., poslal \$25.50 za sledeče: Po \$5: Društvo št. 74 SNPJ, Federacija SNPJ za centralni Illinois, Frank Ilerisch in Frank Stempihar, dalje pet po \$1 in dva po 25 centov.

Po \$5: Družina John Pezdirc iz Reading, Pa., in društvo Sino-ji Slave ABZ, Michael Pa., poslala Angela Pucel.
Za društvo št. 637 SNPJ, Oregon City, Oregon, poslal A. Stalick \$6.

Josephine Frantas, Eveleth, Minn., \$10 za društvo št. 130 SNPJ, in društvo št. 52 SNPJ, Broughton, Pa. \$10.

Miss Mary Zakrajšek od Progresivnih Slovencev krožek št. 2, izročila \$15, 10 jih je darovalo po \$1 in Mr. in Mrs. Vencent Beno iz 51 ceste \$5.

Po \$5 poslali: Ch. Jakopič, Leadville, Colo. in društvo št. 454 SNPJ iz Sandcoule, Mont. Od društva št. 237 SNPJ, Conneaut, Ohio, prejeli \$20.

Društvo št. 340 SNPJ, Wyo., Pa. \$3.

Miss Josephine Bizjak poslala \$10 za društvo št. 749 SNPJ, Johnstown, Pa.

Iz Mount Harris, Colo., A. Dolinar poslal \$10 za društvo št. 346 SNPJ.

Frank Grande iz Denver, Colo., \$25 za društvo št. 218 SNPJ.

Društvo št. 447 SNPJ, Monticoke, Pa., \$5.

Louis Zelnick poslal \$20 za društvo št. 51 SNPJ, Aspen, Colo.

Lovrenc Bajc, Fairport Harbor, Ohio, poslal \$36 za društvo št. 355 SNPJ \$15, po \$5: Andrej Kapel in John Hočevar, John Pintar \$3, dva po \$2 in štirje po \$1.

Katarina Vivoda, Pueblo, Colo., poslala \$2.

Društvo št. 258, SNPJ, Shadyside, Ohio \$5.

Društvo št. 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$5.

Društvo št. 449 SNPJ, Cicero, Ill., \$25, poslal Frank Margolle.

Anton Brelj, East Palestine, Ohio, za društvo št. 55 SNPJ \$10 ter med člani nabrano \$11.25, skupaj \$21.25.

Frank Kolenc, za društvo št. 407 SNPJ Windsor Heights, W. Va., \$10.60 in člani.

Josephine Porok, Barberton, Ohio, \$10, eden \$2, štirje po \$1, poslala skupaj \$16.

Mrs. Frances Milostnik, Sheboygan, Wis., poslala \$62.50, prispevali: društvo št. 344 SNPJ \$25, novoustanovljen 12 Progresivnih Slovencev \$10; nabrano med društveniki in simpatizirji pet po 50 centov, 16 po \$1, dva po \$2 in John Pelko \$5.

Alice Mirtich od krožka 2 Progresivnih Slovencev izročila \$21, za društvo Delavec, št. 257 SNPJ \$10, Mr. in Mrs. John Zaverl \$5 in trije po \$2.

Louis Jerasha, Superior, Wis.,

poslal \$5 za društvo št. 134 SNPJ.

Jennie Jordan poslala \$10 za društvo št. 421 SNPJ, Windber, Pa.

Frank Milavec iz Ludlow, Colo., poslal \$10 za društvo št. 201 SNPJ.

Za društvo št. 141 SNPJ, Universal, Pa., poslal \$10 Paul Kalkal.

John Cash, Reton, New Mexico, \$25.50 za društvo št. 297 SNPJ.

Anna Petrič, Fontana, Calif., \$28 za društvo št. 723 SNPJ.

Za društvo št. 296 SNPJ, Helper, Utah, \$55, poslal Joseph Petrič.

Josephine Slatnik \$5 za društvo Bled, št. 19 JPZ Sloga, Milwaukee, Wis.

Karolina Papesch poslala \$10 za društvo št. 241 SNPJ, Sloan, Pa.

Matija L. Plase, Shelvin, Ore., poslal \$10 za društvo št. 288 SNPJ.

Društvo 288 SNPJ \$21, poslal Anton Skvarch iz Fredericktown, Pa.

Louis Ocepč, Barberton, O., od društva št. 48 SNPJ, nabral \$19.50, prispeval Leo Bregar \$10 in \$9.50 v manjših vsotah.

Od društva št. 244 SNPJ, East Brady, Pa., poslal John Dolmovich \$17.50, prispevala po \$5 Joseph Bratkovich in John Dolmovich in \$7.50 v manjših vsotah.

Mary Kriss, Kansas City, Wans., poslala \$31.50 za društvo št. 408 SNPJ.

Leonard Kerdinek iz Thomas, W. Va., poslal \$52.50 za društvo št. 295 SNPJ \$15, po \$3: Leonard Werdinick in Frances Mlekush, 11 po 22, devet po \$1 in eden 50 centov.

Od društvo št. 144 SNPJ, Fairchance, Pa., poslal Anton Zele \$7.

Društvo št. 162 SNPJ, Palisada, Colo., \$5, poslal Matt Debelock.

Od društva št. 232 SNPJ Export, Pa., poslal Andrew Bogataj \$23.69.

Društvo št. 406 SNPJ, Cleveland, Ohio \$15, poslal John Cermelj.

Iz Richmond, Calif., poslal Andrija Bartulovich \$25 za društvo št. 638 SNPJ.

Za Federacijo društev SNPJ Fayette and Greene \$50, poslal Louis Drenik.

Martin Dolenc, Mascoutah, Ill., poslal \$5 od društva št. 301 SNPJ.

Duranovich iz Benwood, W. Va., nabral \$5.75 med člani društva št. 628 SNPJ.

Mrs. Stella Murn, Washington, Pa., nabrala \$48; po \$10 darovala društvo št. 259 SNPJ, in društvo št. 75 ABZ, oba v Meadow lands, Pa., po \$5:

Frank Hochkraut, John Buhte in Joseph Mravnic, 12 po \$1, eden 50 centov in dva po 25 centov.

Za društvo št. 271 SNPJ, Gary, Ind., poslal \$25 John M. Pavlovič.

Iz Girarda, Ohio, prejeli od društva št. 643 SNPJ \$12.

Od društva št. 198 SNPJ, Wilford, Wis., \$25.

Martin Krusic od društva št. 434 SNPJ, Arma, Kansas, nabral \$16; Anton Shular prispeval \$5, eden \$2 in devet po \$1.

Od društva št. 411 SNPJ, Pittsburg, Kansas, Matt Lašek \$4; po \$3: Anton Černe in John Černe in eden \$2 skupaj \$12, poslal John Kastelic.

Mary Gorence za društvo št. 609 SNPJ, Arma, Kans., \$5.

Mrs. J. Terbižan, Cleveland, Ohio, \$27 za društvo št. 748 SNPJ.

Iz Kansas City, Kans., prejeli od društva št. 690 SNPJ \$25.

Društvo št. 634 SNPJ, Sheboygan, Wis., \$10.

Od društva št. 405 SNPJ, Buffalo, N. Y., \$11.

Od društva št. 721 SNPJ, West Aliquippa, Pa., \$25.

V uradu "Enakopravnosti" izročili Mr. in Mrs. Frank Mihe-

\$1.50, skupaj \$16, izročila Mrs. Julia J. Pirc.

Joe Durjava, Euclid, Ohio, nabral med pevci zbora Slovan \$25.

Iz Central City, Pa., poslal Frank Yuko \$25 za društvo št. 247 SNPJ.

Angelina Silc, Joliet, Ill., poslala \$24 za društvo št. 115 SNPJ \$10, John Gerl \$5, Rudolph Silc \$3 in šest po \$1.

Karl Dergan, Mulberry, Kans., poslal \$10 za društvo št. 65 SNPJ.

L. Flere \$5.50 za člani društva št. 481 SNPJ iz McDonald, Ohio.

Društvo št. 438 SNPJ, Iron Mountain, Mich., \$5.

Za Klub Ljubljana, Euclid, Ohio, \$25, izročil John Barkovich in \$5 prispeval John Oshaben iz Kildeer Ave. in eden \$2.

Anton Taskar, Helper, Utah, poslal \$19.50 za društvo št. 689 SNPJ.

Člani društva št. 180 SNPJ, Linton, Ind., prispevali \$6.50, poslal Frank Rode.

Za društvo št. 89 SNPJ, Midway, Pa., \$10, poslala Anna Pike.

Leo Zevnik poslal \$25 za društvo št. 98 SNPJ iz La Salle, Ill.

Od društva št. 700 SNPJ, Roundup, Mont., \$20.

Pevski zbor Zarja, Cleveland, Ohio, \$25, izročil John Krebel.

Anton Wapoteh od društva št. 28 SNPJ, Cleveland, Ohio, izročil \$13 za Anton Mostar \$5, John Tavčar \$3, dva po \$2, eden \$1.

Josephine Petrič, Cleveland, Ohio, izročila \$10 od društva Svobodomiselnih Slovencev, št. 2 SDZ.

Sophie Pajk, Cleveland, Ohio, \$10 za društvo št. 590 SNPJ.

John Pečar, Pittsburg, Kans., za društvo št. 9 SNPJ \$10, člani \$12.15, skupaj \$22.15.

John Muhvič poslal \$5 za društvo št. 182 SNPJ, Gilbert, Minn.

Peter Menchak Gillespie, Ill., poslal \$32, za društvo št. 465 SNPJ \$10, sam prispeval \$4, po \$3: Marko Span in Kocjan Kraby, trije po \$2 in šest po \$1.

Društvo št. 32 SNPJ, Scofield, Utah, \$5.

Društvo št. 183 SNPJ, Hudson, Wyo., \$2.

Društvo št. 665 SNPJ Pittsburg, Pa., \$25.

Za društvo št. 322 SNPJ, Chisholm, Minn., \$18, poslala Mary Pahule.

Društvo Bratstvo, št. 6 SNPJ, Bridgeville, Pa., \$50.

Društvo št. 473 SNPJ, Siga-Haute, Ind., \$5.

Društvo št. 221 SNPJ, Terrenaw, Mich., \$5.

Joseph Robitsch, Delmont, Pa., nabral \$13 pri društvu št. 280 SNPP.

Društvo Slovenec, št. 1 SDZ, Cleveland, Ohio, \$10.

Cleveland Athletic League of SNPJ \$25.

Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ, Cleveland, Ohio, \$10.

John Goršek Sr., Springfield, Ill., poslal \$81, društvo št. 47 SNPJ prispevalo \$40, po \$5:

Joseph Ovca, John Ocepč, Anton Gorenc, John Goršek Jr., John Goršek Sr. in Julia Filipich; trije po \$2 in pet po \$1.

Frank Udovich, Tacoma, Wash., poslal \$20 za društvo št. 403 SNPJ.

Za društvo št. 111 SNPJ, Aurora, Minn., \$10, poslala Julia Modetz.

John Kachich nabral pri društvu št. 45 SNPJ, Vandling, Pa., \$14.

Društvo št. 17 SNPJ, Lorain, Ohio, nabral vsoto \$30 Ralph Kobal od sledečih, po \$5: Ludvik Petkovšek, Gertrude Piskur in Louis Mahnich, pet po \$2 in pet po \$1.

Mary Russ, Greensburg, Pa., \$33 za društvo št. 223 SNPJ.

Društvo št. 497 SNPJ, Meadville, Pa., \$5.

Društvo št. 210 SNPJ, McKees Rocks, Pa., \$5.

Agnes Pasarich, Linden, N. Y., \$2.

Iz glavnega urada Sansa, Chicago, Ill., poslano \$134.06 za sledeče: Podružnica št. 91 Sans, Chisholm, Minn., \$26.50; društvo št. 603 SNPJ \$25; društvo št. 304 SNPJ, San Francisco, Calif., \$25; društvo št. 659 SNPJ, St. Louis, Mo., \$13; društvo št. 10 SNPJ, Rock Springs, Wyo., \$10; društvo št. 759 SNPJ, Brownsville, Pa., \$6; po \$5: Jennie Kenich, Detroit, Mich., in društvo št. 167 SNPJ, Bessemer, Pa., in v manjših vsotah \$18.56.

Joseph Korsic, Detroit, Mich., poslal \$61 in sicer društvo št. 121 SNPJ prispevalo \$25, trije po \$2, 27 po \$1 in šest po 50 centov.

Anton Kastelitz, Butte, Montana, poslal \$15.50 za društvo št. 249 SNPJ.

Za društvo št. 66 SNPJ \$25, poslala Polona Marinac, Trinidad, Colo.

Christine Nadesnik iz La Salle, Ill., poslala \$158, podružnica 49 Sansa v La Salle \$100, društvo št. 95, Oglesby, Ill., \$10,

po \$5: John in Mary Kernz, Joe in Mary Esca, Anton in Rose Jereb, John in Josie Pohar, Frank in Christine Nadesnik, John in Milka Hotko, Louis Vis-

nikar in Anton in Cecilia Udovich; štirje prispevali po \$2.

John Gabrenja, Euclid, Ohio, izročil \$46 za društvo št. 126 SNPJ.

Andrej Žagar, Gilbert, Minn., poslal \$7.50 od društva št. 61 SNPJ.

Fred Melvešek, Renton, Wash., poslal \$35.75 za društvo št. 377 SNPJ.

Jacob Pavčič, Canonsburg, Pa., poslal vsoto \$40.50, nabrano med člani društva št. 138 SNPJ.

R. Kovacich, Buhl, Minn., po-

M. Iljin:

PRIRODA IN LJUDJE

(nadaljevanje)
PETA POVEST

Živi zemljevid

Živo fotografijo imamo—film. Živega zemljevida še nimamo. Če pa bi ga imeli, bi videli na njem čudne reči.

Pred našimi očmi bi se Amerika počasi snela s svojega mesta in odplula v smeri proti Aziji čez Veliki ocean. Plula ne bi zelo hitro, samo približno tri metre na leto. Če pa bi lahko to gibanje pospešili na zemljevidu, bi videli, da bi konec konca priplula k Aziji, zadela ob njo ter strla in polomila njene vzhodne obale. In tedaj bi sestavili Amerika in Azija skupaj eno veliko azijsko-ameriško celino. Do tega bo nekoč prišlo, če je Wegenerjeva teorija o premikanju celin pravilna.

Na živem zemljevidu bi opazili, da morja niso nespremenljiva, da spreminjajo svoje oblike kakor voda na krožniku, ki ga tresemo. Morje bi naskakovalo kopnino in poplavljalno cele dežele, tvorilo vedno nove zalivske, morske otoke, otoke in zemeljske otočine. Takoj nato pa bi spet odkrivalo velikanske površine svojega dna.

In še mnogo drugega bi videli. Z gora točečo reke bi pred našimi očmi odnašale peščeno zrno za zrnem in tako razvlekle ter odnesle gore v morje. Gore bi se polagoma vse bolj nižale, doline pa vse bolj širile. Gorovja bi se raztrgala v posamezne gore. Konec konca bi videli na mestu gorate dežele ravnino. Tedaj pa bi se iz globine morij dvignili nagubani skladi novih gora in gorovij.

Niti zemeljska skorja sama na tem oživelem zemljevidu ne bi bila nepremična. Posamezni njeni deli bi se dvigali, drugi pa usedali—kakor se pri tehtnici dviga ena skledica, kadar se druga nižja.

Ponekod zemeljska skorja ne bi vzdržala take napetosti in bi

slal \$7.50 od društva št. 314 SNPJ.

A. Potočnik, West Mineral, Kans., \$10 za društvo št. 19 SNPJ.

John Mur. Library, Pa., poslal \$50, \$25 za Jugoslovanski izobraževalni in zabavni dom, Coverdale, Pa., in \$25 za American-Slav Committee.

Louisa Ann Mankoch, Clarksburg, W. Va., za društvo št. 475 SNPJ \$10; po \$5: za Frank Egart in Mankoch Family.

Anton Stefanich za društvo št. 522 SNPJ, East Chicago, Ind., \$7.

</

17. junija 1948.

Hodil po zemlji sem naši . . .

Avto je bil pripravljen, šofer se je ozrl, trojica ljudi mu je hkrati prikimala in že so zdrseli po beli cesti.

Pozneje, ko bomo navdušeni nad njihovim delom, bomo skupaj z njimi gledali prirodo, sedaj samo povejmo, da je bila trojica naših tovarišev takšna, kot so pač vse trojice, ki danes krožijo po naši zemlji: aktivist, instruktor in učenec. Morda je tu pa tam drugačen sestav potujoče trojice, ki mora odgovorjati drugačni nalogi, vendar se vse take trojice v bistvu enako vedejo, pogovarjajo se in gledajo ali molče in premišlujejo.

Avto je hitel. Z naglico je zapuščal ravnine, mostove in gose. Boris je bil najmlajši v tej trojici. Pod gladkim ravnim čelom se mu na iskrlje temne oči, ki so jih zdaj za zdaj zakrili valovi plavi lasje. Zagledal se je v gore, katerim je sončno jutro pravkar izmivalo meglo.

Gorenjska! Pravilnica dežela — hrepenje tisočev, da bi uživali bogastvo tvoje lepote!

V njenih nedrih postavljajo delavci hidrocentrale. Pod mostom, na dnu globokih nižav je mrgolelo ljudi. Eni so premetavali posek, drugi jezili Savo. Grupa delavcev je pritiskala ladjico, katero je nosil ogromni žerjav, k tlom. Vse je bilo smotno, vse koristno.

Na nepropustnih ilovnatih tleh so se svetlele velike mlake. Delavci so odstranjevali vodo in kopali globlje, nastajale so nove mlake. Te luže so v zgodnjem jutru zrcalile redke sončne žarke, visoko proti monotonemu žarku, visoko proti monotonemu žarku, visoko proti monotonemu žarku.

"Kakor da bi bil znoj delavcev izvir za tiste mlake in stoječo vodo pod nogami delavcev," tako si je predstavljal učenec Boris, ki ni nikjer opazil drugih dotokov. Množica rok pa je neutrudno dvigala krampe in lopate, pel je žerjav, močni betonski zidovi so rastli venomer. Težki valovi so se odbijali v milijardah kapljic nazaj v strugo, nazaj na pot, ki jo je določilo ljudstvo.

Naprej, da vidijo nove gradnje v tovarnah! Strnišče pri Ptuj. Boris je prišel prvič v ta doslej njemu sploh neznan kraj. Presumilo ga je. V majhni vasi so gradili delavci tovarno ogromnih dimenzij. Visoki

ge in široke dvorane in novi obsežni opazi so pričali, da bo ta kraj z vso bližnjo in daljno okolico spremenil svojo dosedanja doba. Veleindustrijski obrat bo vplival na duhovno in materialno preobrazbo teh krajev in ljudi.

Ali ni vse to prečudovito snovanje pomlajenega ljudstva! Naši znanci so se nehote zamislili ob tem. Poslušali so klice in krike množice delavcev. Odzdravljali so svojim tovarišem — zidarjem, tesarjem, težakom in vajencem. Krepki so bili ti fantje in nasmejani. Pozdravljeni vi čudotvorci, veselje naših oči . . .!

Ni bilo časa, kmalu so se poslovi. Šofer Janko je tekmoval, pogljal je na 60, na 100 kilometrov. "O kako smo hiteli," se je pozneje spominjal Boris. "Pes, ki se je pogljal s hišnega praga proti zadnjim kolesom je ostal v istem njiu daleč za nami."

Pred njimi se je belilo zidovanje mariborskega mesta. Pogledali so gradnjo hidrocentrale na Otoku in tovarno v Tezenu in zopet hiteli dalje. Beli daljnovidni sekajo ravnine in gozdove globoko v daljavo, tja do naših mej.

Stolpi bi se lahko pomerili z ljubljanskim nebotičnikom, dolga, daljnovidna so za našo industrijo in vse prebivalstvo zelo pomembna gradnja," je razlagal živko Borisu, ko so izstopili. "Gnali bodo stroje v tovarnah in na poljih, dajali luč vsem in mestom. Da, zelo pomembna, pa čeprav zelo preprosta gradnja. Kamorkoli je segel njihov pogled, povsod so videli stolpe, ki so daleč v daljavi izgledali le še kot majhni stolpiči.

Bližal se je mrak. Brigadna skupina delavcev se je vračala z dela. A tudi naša trojica se je vračala po novih ravnih cestih, mimo novih velikanskih gradilišč, mimo množice gibajočih se teles in rok.

O domovina, O Jugoslavija! Preko vseh neizmernih daljav in širjav se prebujena dvigaš. Milijoni te oblikujejo, milijoni tekmujejo. Vsem sije z lica neizmerna radost, ko gledajo, kako iz delovnih rok rastejo neizmerne kubature.

Kje je mojster, ki bo upodobil to veličastno pomlad prerajenega ljudstva!

W. Va., nabrala \$52 od sledečih: društvo št. 388 SNPJ \$25, klub št. 228 JSZ \$12, po \$3 Joe Zelenik in Lovrence Selak, štirje po \$2 in eden \$1.

Od društva št. 234 SNPJ, Milwaukee, Wis., Frank March \$2. Jernej Okorn, Edison, Kans., \$13.50 za društvo št. 225 SNPJ. Iz St. Louisa, Mo., \$5 od društva št. 679 SNPJ.

Frank Tomazin, Trinidad, Colo., \$13, od društva Sv. Andreja, št. 84 ABZ.

Louis Sajovic, Venetia, Pa., za društvo št. 90 SNPJ \$28. Od društva št. 27 SNPJ, Frontenac, Kans., prejeli \$22.25, poslal Frank Krajisel.

Vincent Jaksetich, McIntyre, Pa., poslal \$16.50, društvo št. 361 SNPJ \$5, v manjših vsotah \$6.50 in Frank Starine \$5.

Detroit, Mich., poslal John Kraly \$42 za društvo št. 518 SNPJ \$25, po \$5 Joseph Kotar in Jacob Locniskar, sedem jih je prispevalo po \$1; nabiralec Albert Kim.

John Kvartich, Bridgeville, Pa., poslal \$100 in to za Slovenian Mutual Benefit Aid Society \$50, društvo št. 295 SNPJ \$25, John Kvartich \$10, Ernest Kvartich \$3, dva po \$2 in osem po \$1.

Društvo št. 742 SNPJ, Cleveland, Ohio, \$20 izročil Ivan Babinik.

Frank Mihelich od društva št. 216 SNPJ, Verona, Pa., poslal \$20, prispeval George Vidak \$5, dva po \$1.50, 10 po \$1 in štirje po 50 centov.

Mrs. Josephine Platner poslala za dramsko društvo "Slovenija," Barberton, Ohio, \$150 od prireditve igre "Navihani študentje."

Od društva št. 335 SNPJ, Amridge, Pa., \$27.25, poslal Anton Ziberna.

Frank Pereich, East Helena, Mont., poslal \$32, za društvo št. 143 SNPJ \$10, po \$5 Frank Sasek, Frank Percich, John Smith Sr., Anton Mihelich in dva prispevala po \$1.

Regina Pompe, Joffre, Pa., poslala \$5, prispeval Frank Oceppek \$3 in dva po \$1.

V uradu "Enakopravnost" nabralo \$105, izročila Mrs. Julia J. Pirc: Klub društev Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. \$25, Mr. in Mrs. Frank Straus \$10, po \$5: Anton Godlar, John Lenard, Frank Verček, Maple Heights, Joe in Ivanka Mačerol, Anna Markovič \$3 in trije po \$1. George Bole nabral med prijatelji v spomin pokojnega August Komarja po \$5, družina Anna Pengov, družina Ernest Urbas, Louis Meglich, in Jack Obed, družina Anton Strancer \$4 po \$3 Rozi Polschak in John Lazar in šest po \$2.

Venc. in Louis Paleich, Greensburg, Pa., vsak po \$5. Federacija društev SNPJ v Kansasu \$25, poslal Martin Gorence.

Joseph F. Durn izročil \$228 od podružnice 48 Sansa, Cleveland, Ohio, od prireditve 21. marca.

Frank Zerovec, Kenosha, Wis., poslal \$19, prispevali društvo št. 38 SNPJ \$10, Anton Raunik \$5 in štirje po \$1.

Helena Ambrozich, Milwaukee, Wis., nabrala \$17, društvo št. 747 SNPJ \$10, Louis Ambrozich \$5 in eden \$2.

Društvo št. 715 SNPJ, Universal (Pa.), poslalo \$25.

Od društva št. 257 SNPJ, Cleveland, Ohio, prejel \$24.50, nabiralca Frank Mlakar in John Tomazin, prispevala Elizabeth in Ludvik Gabriel \$5; štirje po \$2, 11 po \$1 eden 50 centov, poslal Frank Knafelc.

Louis Zorman, Willard, Wis., poslal \$19 za društvo št. 735 SNPJ \$ in Louis Zorman \$5, štirje po \$2, eden \$1.

L. Milostnik, Sheboygan, Wis., poslal \$2 za Ignac Zupančiča.

Aberdeen, Wash., društvo št. 560 SNPJ poslala Mary Iskra \$19, prispevala Frank in Mary Iskra \$5 dva po \$2 in 10 po \$1.

Od društva št. 388 SNPJ Joe Torkar \$14 in John Prele \$5, poslala Rose Selak, Star City, W. Va.

Albina Kravanja poslala \$7 za društvo št. 545 SNPJ, Glen-coe, Ohio.

Društvo št. 604, Cleveland, Ohio, \$15, poslala Rose Shume. Jacob Pompe, Russellton, Pa., nabral \$39, za društvo št. 365 SNPJ \$10, Frank Gruden \$4, Nick Šempe \$4, trije po \$2 in 14 po \$1.

Mrs. Speck iz St. Louis, Mo., izročila vsoto \$100 od podružnice 23 Sans.

Slovenska delavska dvorana na Prince Ave., Cleveland, Ohio, izročila vsoto \$100 od podružnice 23 Sans.

John Krebel je izročil \$10, po \$5 prispevala Peter Valencie in Matija X.

Frank Černe \$10, po \$5 Mr. in Mrs. Frank Tratnik E. 71 St. in Dominik Hribar, Hale Ave., Frank Kaluza, Rixford, Pa., \$2.50, izročila Mrs. Julia J. Pirc, nabralo v uradu "Enakopravnost."

Od društva št. 87 ABZ. St. Louis, Mo., \$5, poslal L. Praprotnik.

Pauline Vogrich, Milwaukee, Wis., nabrala \$12: od društva št. 225 ABZ \$5, sama \$2 in pet po \$1.

Za društvo št. 170 ABZ, Chicago, Ill., \$12, poslala Agnes Jurčič.

Mary Jellar iz Klain Mont., poslala \$13 za društvo št. 132 SNPJ.

Člani društva št. 278 SNPJ,

Leadville, Colo., \$5, poslala Leslie Morlan.

Iz glavnega urada Sansa, Chicago, Ill., poslano \$122.75 za sledeča društva in posameznike: društvo št. 10 SNPJ \$6, Rock Springs, Wyo.; društvo št. 12 SNPJ, Murray, Utah, \$10; društvo št. 62 SNPJ, Calumet, Mich., \$10; društvo št. 113 SNPJ, Price, Utah, \$5; društvo št. 209 SNPJ, Nokomis, Ill., \$12.05; društvo št. 224 SNPJ, Fayette City, Pa., \$5; društvo št. 316 SNPJ, Danville Ill., \$5; društvo št. 319 SNPJ, Cuddy, Pa., \$10; po \$5 sta še prispevali društvi št. 353 SNPJ, Warwood, W. Va., in št. 611 SNPJ, Seattle, Wash.; društvo št. 593 SNPJ, Cooperstown, N. Y., \$7 in društvo št. 398 SNPJ, West Brownsville, Pa., \$23.50. Po \$5: Joseph Ambrozich, Fayette City, Pa., in Peter Zupan, Sartell, Minn.; \$3 Cyril Wizar, Cornwall, Pa., in v štirih manjših vsotah skupaj \$6.20.

Za društvo št. 1 SNPJ, Chicago, Ill., nabiralca Katka Horvatin; po \$3: Rose Kordish, Joseph Horvatin in Thomas Svetlič, \$16 prispevano v manjših vsotah, izročil Milan Medvešek.

Od krožka 11 Progresivnih Slovenk, Astoria, N. Y., \$30, poslala Rose M. Kovac.

Za društvo št. 515 SNPJ, Hall, W. Va., poslal John Grill \$8.

Joseph Irman, Akron, Ohio, poslal \$100 za klub Slovenskega doma v Akronu in \$6.50 od članov društva št. 535 SNPJ.

Jacob Rershar, Radley, Kans., poslal \$5 za društvo št. 72 SNPJ. Joseph Durjava, Euclid, Ohio, daroval \$5.

John Kosich, Chicago, Ill., poslal \$31, za društvo št. 490 SNPJ \$25, Mr. in Mrs. Jack Tisol \$5, eden \$1.

Društvo Buckeye, št. 662 Barberton, Ohio, \$25, poslala Violet L. Janiga.

John Kobe, West Newton, Pa., poslal \$12 za društvo št. 64 SNPJ.

John Peck nabral \$6 med člani društva št. 505 SNPJ, Monessen, Pa.

Društvo št. 100 SNPJ, Chicago, Ill., prispevalo \$14, člani \$11, skupaj \$25, poslala Agnes Vranicar.

Mary Gasser, Washoe, Mont., poslala \$10 za društvo št. 112 SNPJ.

George Majnarich \$11.50 za društvo št. 75 SNPJ, Roslyn, Wash.

V imenu odbora za svobodo tiska vsem najtoplejša zahvala.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

The May Co's BASEMENT

Regularne mere!

Velike mere!

Rayon Shantung
Button
Fronter

5.95

- Črna
- Rjava
- Zelena

- Zlate barve gumbi
- Zlate barve pas

Hladno rayon shantung blago z vrezi in embosiranimi okraski . . . ukrojena obleka z lepim ovratnikom, kratkimi rokavi in z gumbi spredaj. Lepo vdelani gumbi v zlati barvi in pas iz simulirane ovčje kože in zlate barve . . . se lepo poda z vašimi sandali zlate barve in z vašo ročno torbico.

MERE 14 do 20
MERE 38 do 44

Se tudi dobe v čisto belem rayon sharkskin blagu z belim pasom in gumbi. V istih merah.

Pošta in telefonska naročila sprejeta.—
Pokličite CHerry 3000
Basement—Obleke

OPEN JUNE 12
THRU LABOR DAY

FOR THE LOVE OF MIKE
POP, GET TO THE POINT

Social plan dancing
nightly—Adm. 75c.
(inc. tax)
Amusements
Free Parking

CEDAR POINT
SANDUSKY, OHIO

ON LAKE ERIE
OHIO STATE RT. 2
(U. S. 6)

MIR
VARNOST
NAPREDEK

POSLUŠAJTE

HENRY A. WALLACE

PREDSEDNIŠKEGA KANDIDATA
NOVE STRANKE

Tudi: SEN. GLEN TAYLOR
PODPREDSEDNIŠKEGA KANDIDATA

PUBLIC AUDITORIUM
v nedeljo 20. junija ob 8. zv.

Splošna vstopnina 60c, \$1.20
Rezervirani sedeži \$2.40, \$3.60
Vstopnice v vseh Shauter lekarnah, Burrows, in Public Auditorium

Poročilo odbora za svobodo tiska

(Nadaljevanje z 2. strani)

Richmond Rd., \$10 in Joseph Kalan \$5, Cleveland Ohio.

Frank Podbevšek, Euclid, O., izročil \$28.30 nabrano pri društvu št. 450 SNPJ.

Joseph F. Durn izročil \$74 nabrano pri podružnici 48 Sansa, Cleveland Ohio, za društvo Mir, št. 142 SNPJ \$25; Mr. in Mrs. Frank Bubnich \$15, po \$5: Mr. in Mrs. Frank Straus, Louis Rolla, Mr. in Mrs. A. Benčić, Mr. in Mrs. Jerry Pajk, Joe Mrgole in Jack Habat, eden \$2 in dva po \$1.

Anna Pike poslala \$25 za društvo št. 202 SNPJ Great Falls, Mont.

Frank Borstnar, Cudahy, Wis., poslal \$28 za društvo št. 520 SNPJ \$10, po \$5 družina Frank Borstnar in Mrs. Mary Sedušak, dva po \$2 in štirje po \$1.

Joseph Turk iz Black Diamond, Wash., poslal \$33 za društvo Planinar, št. 57 SNPJ.

Društvo št. 269 SNPJ, Odah, Pa., \$10 po Matt Marinich.

Frances Gorence, Farrel, Pa., nabrala na seji društva št. 262 SNPJ \$25, prispevali so po \$5: Joseph Garm, Joseph Cvelbar in John Macek, vsi iz Sharon, Pa., trije darovali po \$2 in štirje po \$1.

Mary Musich, West Allis, Wis., poslala \$25 od društva št. 192 SNPJ.

Iz La Salle, Ill., poslal Fred Malgai \$84, prispevalo društvo Triglav, št. 2 SNPJ \$50, Slovenski narodni dom \$25, John Kladnik \$5 in štirje po \$1.

Joseph Benko iz Bedford, Ohio, \$5; neimenovan, Cleveland, Ohio, \$5.

Otto M. Grosnik, Johnstown, Pa., poslal \$49, društvo št. 254 SNPJ prispevalo \$20, po \$5 Ignac Groznik, Jennie Kurret, Anthony Germek, dva po \$2 in 10 po \$1.

Člani društva št. 267 SNPJ, Kemmerer, Wyo., darovali \$10.50, poslal Anton Tratnik.

Društvo št. 413 SNPJ, Falls Creek, Pa., \$25, poslal Louis Slak.

Mrs. Mary A. Merchun, Grand Junction, Colo., \$7.

John Plesha, Roslyn, Wash., \$5.

Frank Bregar iz Ovella, Pa., poslal \$38.25 za društvo št. 292 SNPJ \$25, John Debelak \$5, v manjših vsotah \$8.25.

Progresivne Slovenke krožek 8, West Allis, Wis., \$25, izročila Mrs. Mary Musich.

Tony Zupančič, Carmichaells, Pa., \$5.

Za društvo št. 711 SNPJ, Detroit, Mich., \$18.50, poslal John Rimac.

Ernest Hrast, Washington, D. C., poslal \$20 za društvo št. 760 SNPJ.

Mrs. Rose Selak, Star City,

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

V zdravilišču so bili večidel civilni bolniki, ranjence so namestili v eni sobi; bilo jih je pet mož: Jan Varejki, visok plavolas Letonec s široko, pristrženo brado in modrimi očmi; Ivan Vrublevskij, osemindvajsetleten dragonec lepote, rojak iz vladimirske gubernije; sibirski strelec Kosih; učen žolt vojaček Burin in Grigorij Melehov. Konec septembra so pripeljali še enega. Med večernim čajem je dolgo pel zvonec. Grigorij je pogledal na hodnik. V čakalnico so stopili trije, se stra usmiljenka in človek v črkeski obleki, tretjega sta opirala za podpažduho. Verjetno je oni ravnokar prispel s postaje: o tem je pričala njegova umazana vojaška suknja s krvavimi rjavimi sledovi na prsih. Že takoj zvečer so ga operirali. Po kratkih pripravah, (v sobi je bilo slišati šumenje, kuhali so orodje) so pripeljali v operacijsko sobo novodošlega. Čez nekaj minut se je razlegla od onod pridružen pesem: medtem ko so ranjenemu odstranjevali ostanek očesa, izkopanega z izstrelkom, je uspaval od kloroforma prepeval in nerazumljivo preklinjal. Po operaciji so ga prinesli v sobo k ranjenim. Čez štiri in dvajset ur je spuhetela močna kloroformova opojenost iz možganov in pripovedoval da, da je bil ranjen pri Werberju na nemškem bojišču; pisal se je Garanža, bil je strojničar, sam po rodu iz črnigovske gubernije. Čez nekaj dni se je posebno prijateljsko seznanil z Grigorijem: njuni postelji sta stali vstric in onadva sta se še po večernem pregledu dolgo šepetaje pogovarjala:

— Nu, kozak, kako je kaj?
— Kakor osedlani kravi.
— Kako je z očesom?
— Hodim ga izpirat.
— Kolikokrat so ti ga že?
— Osemnajstkrat.

POZOR, STARŠII!

Išče se dečka, starega nad 14 let, za lahko delo na farmi pri mirni družini. Dobra hrana ter nekoliko plačila. Za naslov se poizve v uradu tega lista ali pa pri J. S. BAN, 1218 E. 169 St., Cleveland 10, Ohio.

JOHNNY SILKS

11118 GREENWICH AVE. se priporoča cenjenim gospodinjstvom v okolici za obisk njegove nove trgovine, kjer si lahko nabavite najboljše jedila, meso, pivo in vino za na dom.

NUJNO RABIMO

stanovanje s 5 ali 6 sobami; v družini so mož, žena, mati in dobro vzgojen otrok. Kdor ima za oddati, naj blagovoli pokliče
HE 3259

NUJNO POTREBUJEMO

hišo za eno ali dve družini v bližini E. 185 St. ali v fari sv. Jeronija. Kdor ima za prodati, naj pokliče
IV 7646

NAPRODAJ JE GARAZA

z vso opremo za popraviljanje avtnih ogrodij in fenedrjev ter za barvanje.
Vprašajte za TONY na
6034 CARRY AVE.

FORNEZI

Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5; premenjamo stare na olje. Thermoset.
CHESTER HEATING CO.,
1193 Addison Rd., EN 0487
Govorimo slovensko

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO

proti OGNJU—NEVIHTAM—AVTO POŠKODBAM, LTD., pokličite
JOHN ROZANCE—15216 Lucknow Ave.
KEnmore 3662
PRODAJALEC ZEMLJIŠČ IN ZAVAROVALNINE

— Boli, kaj?
— Ni prijetno.
— Poprosi vendar, naj ti ga rajši izrežejo.
— Ni treba, da bi bili vsi slepi.
— Res je.

Zolčni, popadljivi Grigorijev sosed je bil z vsem nezadovoljen: preklinjal je vlado, vojsko, svojo usodo, bolniško mizo, kuharja, zdravnike — vse, kar mu je prišlo pod ostri jezik.

— Zakaj sva se pa midva, fant, bojevala?
— Za kar se vsi, za tisto sva se tudi midva.
— Pametno mi vendar odgovori, pametno.
— Nehaj že!

— Ha! Ti osel, ti. To je vendar treba prežvečiti. Za buržujske sva se bojevala, slišiš? Kaj pa je to — buržuji? Taki ptiči živijo v konopljah.

Razlagal je Grigoriju nerazumljive besede in preplavljali svoje govorjenje s surovimi, robatimi kletvinami.

— Ne govoriči! Ne razumem tvojega smolenega jezika, — mu je segal v besedo Grigorij.
— Osel! Kako da me ne razumeš, ti Moskal?
— Počasneje govori.
— Saj jaz ne govorim hitro, dragi moj, saj ne slišim. Ti pr-

SEDEM AKROV FARMA

se prodaja na tlakovani cesti. Hiša s 6 sobami, velika klet, elektrika, plin, fornez, štala, kokošnjak, vse v dobrem stanju.

Vsake vrste sadje, špargelji, maline in grozdje. Lahka zemlja za delat. Kdor želi videti, naj se oglasi pri

JOE CEGLAR

TOWNLINE ROAD
NORTH PERRY-MADISON, O.

POSESTVO NAPRODAJ

Hiša in njiva; hiša ima klet in vodo notri; njiva je pa velika, dvojna. Posedstvo se nahaja v trgu v Cerknici pri Rakeku na Notranjskem.

Podrobnosti se poizve pri
MRS. FRANCES ROTAR
15620 Saranac Rd., Cleveland 10, O.
Tel.: GL 1548

LASTNIK PRODAJA

radi bolezn, zidano hišo s 6 sobami, nov fornez na plin; nov hodnik in dovoz; 9 črešenj (sladke), 5 češpelj, okrog 20 leščevih grmov, 2 kostanja, 5 belih evropskih trt in drugo sadno drevje. V najlepšem kraju poleg Euclid parka.
894 E. 236 St.

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH

AGENTURA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

KADAR POTREBUJETE ZAVAROVALNINO

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd., se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich

19001 Kildeer Ave.—IV. 1874

viš — za carja, ampak kaj pa to je — car? Car — pijanec, carica — vlačuga, gosposkim ljudem se od vojske mošnjice redijo, nas pa glave boljijo. Slišiš? Osel. Fabrikanti vino pijo, vojaka pa uši žro in je obema hudo... Fabrikant je izbirčen v obleki ko vrag, delavec pa bos in nag, tako je pač v redu in se spodobí... služi, kozak, služi! Še celo križec si lahko prislužiš, čudovit hrastov... — Govoril je po ukrajinsko, toda v redkih trenutkih, ko se je razburjal, je prešel na ruščino; izgovarjal je čisto in belil besede s preklinjanjem.

Iz dneva v dan je Grigoriju solil pamet z doslej neznanimi mu resnicami, razgaljeval oddaljene vzroke za nastanek vojske in se jedko posmehoval samozvani vladi. Grigorij je poskušal ugovarjati, toda Garanža ga je spravljal v zagato s preprostimi, neumno preprostimi vprašanji in Grigorij je bil prisiljen strinjati se z njim.

Najhujše pri tem je bilo, da je v duši sam čutil, da ima Garanža prav in je bil brez moči, da bi mu postavil nasprotno dokaz, ker jih ni imel in jih tudi ni mogel najti. Grigorij je z grozo spoznaval, da razboriti in popadljivi Ukrajinec postopoma, neubranljivo podira vse njegove prejšnje pojme o carju, domovini, o njegovi kozaški vojaški dolžnosti.

V teku meseca po prihodu Garanže so se sesuli v prah vsi tisti temelji, na katerih je počivalo njegovo mišljenje. Te

URADNIKI DRUŠTVA "NAPREDNI SLOVENCII"

Društvo "Napredni Slovenci" št. 5 SDZ ima sledeče uradnike za leto 1948: Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1110 E. 72 St., tel.: EN 8254, blagajnik Tom Kraich, zapisničar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe, Srečko Erzen.

Društvo zbora vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

CHRISTIANA LODGE AND COTTAGES

Edwardsburg, Michigan
The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking. All sports: golf, dancing, tennis and shuffleboard, outdoor games. Cater to overnight guests. Located in Christiana Lake in a grove of large trees. 100 acres of private playground on US 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
Dominic Krasovec, Prop.
Phone 9126F5
P. O. Edwardsburg, Mich.

PRODA SE

Gostilna z D 2 licenco, restavracija, dvorana za prireditve, ženitovanja, itd., stanovanje in tudi več sob za oddati v najem. Nahaja se na Waterloo Rd.

Hiša s 7 sobami in grocerijska trgovina na E. 72 St., se prodaja. Vse v najboljšem stanju.

Za podrobnosti se zglasite pri

ANDY RUŽIČ

6704 St. Clair Ave., KE 4963

VINO! PIVO!

Imamo nad 40 najbolj popularnih vrst piva in ale. Cene od \$2.39 do \$6.00 zabo. Ravno tako imamo veliko izbero vina, cordials, šampanjca in Sparkling Burgundy.

Pripeljemo vam na dom na St. Clair, Nottingham, Colliwood.

Pokličite

ANTON JANSKA

256 E. 156 St., KE 2570
D. B. A. Green Beverage

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

vlade so spodgnile, kot rja jih je razžrla nedoumljiva nesmišelnost vojske in potreben je bil samo še sunek. Sunek je sledil, prebudilo se je mišljenje in zdaj je gnjavilo in mrcvarilo preprosto, neiznajdljivo Grigorijevo pamet. Begal je, iskal

izhoda, rešitve te naloge, pretežke za njegov razum, in jo z zadovoljstvom dobival v Garanžovih odgovorih.

Nekoč je Grigorij pozno ponoči vstal s postelje in prebuditil Garanža. Sedel je k njemu na ležišče. Skozi spuščeno za-

veso na oknu je lila zelenkasta svetlova septembrskega meseca. Lica prebujenega Garanža so temnela spriču mračnih brazd, črne očesne jamice so mu vlažno sijale. Zdehal je in si zmrljivo pokrival noge z odevko.

— Kaj ne spiš?
— Ne morem. Spanje beži od mene. Razloži mi tole, glej: vojaka nekoga v razor, drugega na kraj...

— Nu? Ahhhhaaaa... — je zazdehal Garanža.
(Dalje prihodnjik)

Here is the New Frigidaire "Compact 6" Refrigerator

makes same kitchen area yield 50% more storage space!

Here's the answer to small kitchens that need large refrigerator space. The new Frigidaire "Compact-Six" uses the floor space of a little 4-foot refrigerator, but the inside is a big, roomy 6-cubic-foot. See this new "Compact-Six" before you buy any refrigerator. Note these features:

185.00

- 11.6 sq. ft. shelf area
- 1-piece porcelain interior
- Large sliding Hydrator
- 15 lbs. frozen food capacity
- Exclusive Quickcube Trays
- Famous Meter-Miser mechanism
- Aluminum storage tray
- 5-Year Protection Plan

Also see the New Frigidaire MI-7 cu. ft.

With many convenience features you find only in Frigidaire.

Mi Vam damo popust v gotovini mesto znamk LAHKA MESEČNA ODPLAČILA

Norwood Appliance & Furniture
6202 ST. CLAIR AVENUE
JOHN SUSNIK, listnik

Handsome Diamond Ring

Sparkling, fine quality diamond set in rugged yellow gold mounting. \$75

Elgin

17 Jewel Wrist Watch

Smartest styles. 17 jeweled movement. DuraPower Main-spring. \$37.50

EASY TERMS

3 Gifts ALL DADS AGREE ARE Tops FOR FATHER'S DAY

No. 1 gift for Dads for Father's Day is the World's Most Wanted Pen! Give him this famous instrument with a "51" pencil that matches it in precision, beauty and performance!

PARKER "51" PEN and PENCIL SET

Here is a double gift... A Parker "51" pen with a "51" pencil that matches it in precision, beauty and writeability. \$1.750

OPEN AN ACCOUNT NOW

Frank Cerne Jewelry

6412 St. Clair Ave.